

[Indenrigsministeren.]

mere og pege på de ting, der efter min opfattelse er særlig betydningsfulde:

For det første har den internationale afspænding i midten af 1950'erne henvist indenrigsministeriet og civilforsvarsstyrelsen til at vise resignation med hensyn til at opnå bevillinger til fremme af opbygningen.

For det andet har den omtalte afspænding medført, at befolkningens interesse for civilforsvaret har været vigende, hvilket har kunnet aflæses dels i en manglende tilgang af frivillige, dels i en større eller mindre tilbageholdenhed fra kommunernes side. Også herved er civilforsvarets opbygning blevet hæmmet.

Endelig er udviklingen af krigsmidlerne foregået i et meget forceret tempo med den konsekvens for civilforsvaret, at opgaver, som på et tidspunkt har ligget i baggrunden eller knap har foreligget, pludselig kan rykke i forgrunden og kræve gennemførelse af omfattende foranstaltninger. Dette var således tilfældet med hensyn til beskyttelsen mod det radioaktive nedfald, der efter de første store prøvesprængninger af megatonvåben i 1954 med ét fremstod som en af hovedopgaverne for civilforsvaret. I den seneste tid er på tilsvarende måde problemerne omkring befolkningens beskyttelse mod krigsgas, der hidtil har haft en forholdsvis lav prioritet, rykket mere i forgrunden.

For at kunne foretage en bedømmelse af de nye krigsmidlers betydning for civilforsvaret og for således at kunne vurdere, i hvilket omfang de forskellige civilforsvarsforanstaltninger må ændres, udvides, forstærkes eller suppleres med nye foranstaltninger, er det nødvendigt at være i besiddelse af et vist kendskab til disse krigsmidlers anvendelses- og ødelæggelsesmuligheder. Nærmere autoritative oplysninger om disse forhold er kun langsomt blevet frigivet, og også disse omstændigheder har spillet ind og bør tages i betragtning, når civilforsvarets status i dag skal bedømmes. Med hensyn til det radioaktive nedfald varede det således flere år, før det var muligt for civilforsvaret at gå i gang med en egentlig planlægning af beskyttelsesforanstaltninger. Og om krigsgassen gælder det, at den siden 2. verdenskrig har været genstand for en sådan udvikling, at man i dag

nærmest må betragte den som et nyt våben, om hvilket der knap nok kan foreligge tilstrækkelige oplysninger til, at der kan foretages en planlægning.

Lad mig sammenfatte mine bedømmelser af civilforsvarets nuværende status ved at sige, at ikke mindst de omtalte nye krigsmidler har ændret forudsætningerne for civilforsvarets virksomhed, så at vi tvinges til at øge civilforsvarets beredskab. De nye angrebsvåben, der her er tale om, og som betyder, at krigsskaderne kan nå et hidtil ukendt omfang, er med et fra USA modtaget udtryk blevet kaldt ABC-krigsmidler, hvor A står for atomkernevåben, B for biologiske våben og C for kemiske våben eller krigsgas.

Kernevåbnene betyder for civilforsvaret, at byernes beskyttelsesrum må forstærkes, og fjernvirkningen af våbnene — det radioaktive nedfald — betyder, at disse rum må indrettes også under hensyn til denne fare, ligesom deres antal må suppleres med dækningsrum, der er beregnet til at give tilstrækkelig beskyttelse mod nedfald, men kun yder en begrænset beskyttelse mod andre våbenvirkninger såsom lufttryk-virkning, sprængstyk-virkning, brandvirkning m. m. Herudover stiller nedfaldet krav om etablering af et system, som til stadighed kan foretage målinger af det radioaktive nedfald og således afgive grundlag for både varsling og senere afvarsling til befolkningen.

Biologisk krigsførelse vil ikke stille krav om foranstaltninger, som i princippet er afvigende fra de foranstaltninger, der i fredstid træffes til bekæmpelse af epidemier, men vil naturligvis kræve en betydelig indsats fra sundhedsmyndighedernes side.

Såfremt de oplysninger, der måtte fremkomme om muligheden for anvendelse af krigsgas, gør videregående forberedelser på dette område nødvendige, rejser sig spørgsmålet om anskaffelse af beskyttelsesmasker til hele befolkningen ud over den eksisterende beholdning af ældre masker til de aktive civilforsvarsstyrker samt om gassikring og ventilationsrensningsanlæg i beskyttelsesrummene.

De krav til beskyttelse mod de nye angrebsvåben, som jeg her har omtalt, er det danske civilforsvar med sin nuværende kapacitet ikke i stand til at honorere. Det